

عربى ٣(درس ٣) - سنجش

١- فى أيّ عبارة ماجاء مفعولٌ فيه؟

(١) الآن فكّر معـي في أبعـاد الـوجود

(٣) نـهر المـجـرة يـمـلـأ الفـضـاء طـولاً و عـرـضاً

- (٢) حين نـبتـعد ليـلاً عن أضـواء المـدـيـنة
(٤) هي لم تـخـفـض أـيـديـها لـحـظـةً

٢- جملـة «المـوـمن يـكـرـم ضـيـفـه كـمـا يـكـرـم الصـدـيق العـزـيز» با مـفـعـول مـطـلـق نـوعـى چـگـونـه است؟

- (٢) المـوـمن يـكـرـم ضـيـفـه كـرـامـة الصـدـيق العـزـيز
(٤) إـكـرام المـوـمن إـكـرام الصـدـيق العـزـيز

(١) المـوـمن يـكـرـم ضـيـفـه إـكـرام الصـدـيق العـزـيز

(٣) المـوـمن يـكـرـم ضـيـفـه صـدـاقـة الصـدـيق العـزـيز

٣- مـيـز المـفـعـول فيـه فيـيـالـعـبـارـة التـالـيـة: «يـذـهـب فـلـاحـوـا القرـيـة إـلـى مـازـارـعـهـم عـنـد الصـبـاح و يـرـجـعـون وـقـتـ الغـرـوب»

- (٢) القرـيـة / مـازـارـعـهـم
(٤) عـنـد / وـقـتـ

(١) الصـبـاح / الغـرـوب

(٣) عـنـد الصـبـاح / وـقـتـ الغـرـوب

٤- فيـيـأـيـ عـبـارـة قدـجـاءـ مـفـعـولـ فيـهـ منـصـوـبـاً؟

(١) يومـالـجـمعـة يومـمـبارـك

(٣) إـنـ النـجـاح بـيـنـ المـشاـكـلـ

- (٢) تـجـريـانـهـارـ منـتحـتـ الأـشـجـارـ
(٤) أـخـرـجـ الغـرـورـ منـداـخـلـ نفسـكـ

٥- ضـعـ فيـيـ الفـرـاغـ مـفـعـولـاً مـطـلـقـاً للـتـنـوـعـ : «اصـبـرـ عـلـىـ ماـيـقـولـونـ ...»

- (٤) صـبـرـاً جـمـيـلاً

(٢) صـبـرـاً

(١) قـائـلاً جـمـيـلاً

٦- اـكـتبـ مـفـعـولـاً مـطـلـقـاً منـاسـباً لـلـفـرـاغـ؟ «إـنـا كـتـبـنا درـوـسـنـا ... صـحـيـحةـ»

- (٤) مـكـتـوـبـةـ

(٣) مـكـاتـبـةـ

(٢) كـاتـبـةـ

(١) كـاتـبـةـ

٧- أـيـ جـوابـ ليسـ فيـهـ ظـرفـ زـمانـ؟

(١) تـدـورـ الأـرـضـ دـورـةـ وـاحـدةـ كـلـ يـوـمـ

(٣) مـاتـدـريـ نـفـسـ ماـذاـ تـكـسـبـ غـدـاًـ

- (٢) قضـيـتـ نـهـارـيـ فيـسـاحـةـ المـدـرـسـةـ

- (٤) رـأـيـتـ مـعـلـمـيـ عـنـدـ الـظـهـرـ فيـ المـدـرـسـةـ

٨- ماـهـوـ إـعـرـابـ «سـاعـاتـ» فيـيـالـعـبـارـة التـالـيـةـ؟ «يـسـتـمـرـ العـاـمـلـ الدـؤـوبـ فيـيـ عـمـلـهـ سـاعـاتـ طـوـيلـةـ»

- (١) ظـرفـ زـمانـ وـمـجـرـورـ

(٣) مـفـعـولـهـ وـمـنـصـوبـ

(٤) مـفـعـولـهـ وـمـنـصـوبـ

٩- فيـيـأـيـ عـبـارـة لاـيـوجـدـ المـفـعـولـ المـطـلـقـ؟

- (٣) صـبـرـاً فيـمـجـالـ التـعـلـيمـ

(٢) ربـنـا أـفـرـغـ عـلـيـنـا صـبـرـاً

(١) إـصـبـرـ صـبـرـأـيـوبـ

١٠- مـيـزـ الجـوابـ الذـيـ ماـجـاءـ فيهـ أـسـلـوبـ المـفـعـولـ المـطـلـقـ:

(١) لماـذـاـ تـأـخـرـتـ ياـمـرـيمـ؟ عـفـواـ ياـصـدـيقـيـ

(٣) إـحـفـظـ درـوـسـكـ ياـتـقـيـ! سـمـعاـ ياـأـسـتـاذـ

- (٢) لـاتـتـكـاسـلـ فـىـ الـدـرـاسـةـ يـاـ وـلـدـيـ! طـاعـةـ أـهـىـ

- (٤) ماـذـاـ تـعـمـلـ عـنـدـمـاـ تـنـدـمـ منـعـلـكـ؟ أـطـلبـ عـفـواـ

- ١١- عَيْنَ نُوْعَ الْأَعْرَابِ فِيمَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطٍّ: «لَيْسَ أَحَدٌ فِي الْمَكْتَبَةِ فِي السَّاعَةِ الْحَادِيَةِ عَشَرَةِ مَسَاءً»
- (١) تَمِيزٌ وَمَنْصُوبٌ
  - (٢) مَضَافٌ إِلَيْهِ وَمَجْرُورٌ
  - (٣) مَفْعُولٌ فِيهِ وَمَنْصُوبٌ
- ١٢- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ «جَدًا» فِي الْعِبَارَةِ: «كَنْتُ أَشْعُرُ بِالْجُوعِ جَدًا»
- (١) مَفْعُولٌ مُطْلَقٌ وَمَنْصُوبٌ
  - (٢) تَمِيزٌ وَمَنْصُوبٌ
  - (٣) تَوكِيدٌ وَمَنْصُوبٌ تَابِعًا
  - (٤) مَفْعُولٌ لِأَجْلِهِ وَمَنْصُوبٌ
- ١٣- عَيْنَ الْمَفْعُولِ فِيهِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَّةِ:
- «هَلْ تَرْجُعُ إِلَى الْبَيْتِ فِي السَّمَاءِ؟ - عَفْوُكَ بَعْدَ مَقْدَرَةِ أَحْسَنِ - كَانَتِ اللَّيْلَةُ بَارِدَةً - كَمْ صَفَةُ طَالَعَتْ صَبَاحَ الْيَوْمِ؟»
- (١) بَارِدَةً - الْلَّيْلَةُ
  - (٢) بَعْدَ - صَبَاحُ
  - (٣) السَّمَاءُ - الْيَوْمُ
  - (٤) بَارِدَةً - الْلَّيْلَةُ
- ١٤- عَيْنَ الْخَطَائِفَ لِلْفَرَاغِ: «الْمُسْلِمُونَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ...»
- (١) كَثِيرًا
  - (٢) جَهَادًا حَقِيقِيًّا
  - (٣) جَهَادًا
  - (٤) اجْتِهادًا
- ١٥- عَيْنَ الْأَصْحَّ وَالْأَدْقَ في التَّرْجِمَةِ: «إِنِّي أَضَاعُفُ مَنْ يَقْرِضُنِي قَرْضًا حَسَنًا، وَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ!»
- (١) هُرْ كَسْ قَرْضٌ نِيكُويَّيِّ بِهِ مِنْ بَدْهَهُ، خَدَاوَنْدَ آنْ رَا دُو بَرَابِرْ مَى كَنْدَ وَأَوْ رَا مَى آمَرْزَدَ!
  - (٢) مِنْ بَدْهَى هُرْ كَسْ رَا كَهْ بِهِ دِيَگْرَانْ قَرْضُ الْحَسَنَه بِدَهَهُ اَدا مَى كَنْمَ وَخَدَاوَنْدَ اوْ رَا خَواهَدَ آمَرْزِيدَ!
  - (٣) كَسَى كَهْ بِهِ مِنْ بَهْ نِيكُويَّيِّ بَدَهَهُ، آنْ رَا دُو چَنْدَانْ مَى كَنْمَ، وَخَدَاوَنْدَ اوْ رَا مُورَدَ مَغْفِرَتَ قَرَارَ مَى دَهَهَ!
  - (٤) مِنْ دُو بَرَابِرْ مَى كَنْمَ هُرْ كَسَى كَهْ قَرْضُ الْحَسَنَه بِدَهَهُ، وَخَدَاوَنْدَ نِيزَ اوْ رَا مَغْفِرَتَ مَى كَنْدَ!
- ١٦- عَيْنَ الْجَمْلَةِ الَّتِي مَا جَاءَ فِيهَا «الْمَفْعُولُ فِيهِ» مَنْصُوبًا:
- (١) رَجَعْتُ حِينَ رَجَعْ زَمَلَائِي
  - (٢) قَضَيْتُ الْأَسْبُوعَ كُلَّهُ فِي الْبَيْتِ
  - (٣) هَذَا وَقْتُ لِحَفْظِ درُوسَنَا
  - (٤) لَمَّا نَخَرَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ الْيَوْمَ
- ١٧- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ إِعْرَابِ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطٍّ: «الْدُّنْيَا وَرَاءَكَ وَالْآخِرَةِ أَمَامَكَ»
- (١) مَرْفُوعٌ مَحَلًا - مَجْرُورٌ مَحَلًا - مَرْفُوعٌ مَحَلًا - مَنْصُوبٌ مَحَلًا
  - (٢) مَرْفُوعٌ - مَجْرُورٌ بِالْفَتْحَهِ - مَرْفُوعٌ مَحَلًا - مَنْصُوبٌ بِالْفَتْحَهِ
  - (٣) مَرْفُوعٌ تَقْدِيرًا - مَجْرُورٌ مَحَلًا - مَرْفُوعٌ - مَنْصُوبٌ
  - (٤) مَرْفُوعٌ تَقْدِيرًا - مَجْرُورٌ بِالْفَتْحَهِ - مَرْفُوعٌ - مَنْصُوبٌ مَحَلًا
- ١٨- عَيْنَ الْمَنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ: «سَلْ عَنِ الْجَارِ ..... الدَّارِ وَعَنِ الرَّفِيقِ ..... الطَّرِيقِ»
- (١) قَبْلُ / بَعْد
  - (٢) بَعْدُ / قَبْلُ
  - (٣) بَعْدُ / بَعْد
  - (٤) قَبْلُ / بَعْد
- ١٩- عَيْنَ الْمَفْعُولِ فِيهِ: «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا يَبْيَنُهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- (١) بَيْنَ
  - (٢) مَا
  - (٣) الْأَرْضَ
  - (٤) السَّمَاوَاتِ

٢٠- عين الأصحّ والأدق في التعريف:

«فداكاري هاى او واقعاً افتخارى براى ماست!»:

- (٢) تضحياته حقيقة فخر له!
(٤) إن تضحيته فخر واعي لنا!

٢١- «صَبَرَ الْمُؤْمِنُ عَلَى الْمَصَابِ صَبَرًا!». نقول هذه العبارة لمن .....
(١) يطلب نوع الفعل.
(٢) يشك في وقوع الصبر.
(٣) يجهل زمان وقوع الصبر.

٢٢- عين الجملة التي ليس فيها «مفعول فيه» منصوباً:

- (١) خلق الله الأرض والسماءات في ستة أيام.
(٣) إن ممرضات المستشفى ساهرات طول الليل

٢٣- عين الصحيح لبيان نوع الفعل:

- (١) جلس العالم على الكرسي لحظة واحدة
(٣) لو كان حبيك لله صادقاً نفتر

٢٤- عين الجملة التي ليس فيها المفعول فيه:

- (١) أمر القاضي بأخذ السارق صباح اليوم.
(٣) إن يوم الجمعة يوم العيد للمسلمين.

٢٥- عين المفعول فيه منصوباً:

- (١) فتشت كثيراً فوجدت كتابي في المكتبة.
(٣) عقاب يوم الحساب شديد على الظالمين

٢٦- عين الصحيح الاعراب الصرفي: «جُرِحْتَ يَدِي جَرْحًا شَدِيدًا و سَالَ مِنْهَا الدَّمُ»

- (١) جرحاً: مفرد مذكر - جامد و مصدر - نكرة - معرب / مفعول مطلق تأكيدى و منصوب
(٢) يد: اسم - مفرد مؤنث - معروف بالإضافة - معرب - منقوص / نائب فاعل و مرفوع تقديرأ
(٣) جرحت: للغائية - مزيد ثلاثي - متعد - مبني للمجهول - معرب / فعل و نائب فاعله «يد»
(٤) سال: ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف / فعل و فاعله «الدم» و الجملة فعلية

٢٧- عين الجملة التي ليس فيها مفعولٌ مطلق:

- (١) آمنت بالله إيمان الصالحين.
(٣) أعبد الله شاكراً نعمه.

٢٨- عين المفعول فيه منصوباً:

- (١) كانت الأيام، قريبة من الامتحانات.
(٣) شكر الله الذي خلق الليل و النهار!

٢٩- عَيْنِ الْمُفَعُولِ الْمُطْلَقِ:

(١) يَبْعَثُ الْأَنْبِيَاءُ هُدَايَةً لِّلْبَشَرِ.

(٣) الْأَمْطَارُ تَجْعَلُ الْأَرْضَ مُخْضَرَّةً.

- ٢) الْأَصْدِقَاءُ الَّذِينَ يَسْاعِدُونَكُمْ، أَصْدِقَاوْكُمْ حَقًّا.
٤) كَانَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) أَصْدِقَ النَّاسَ كَلَامًا.

٣٠- عَيْنِ الْجَمْلَةِ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا مُفَعُولٌ فِيهِ مُنْصُوبًا:

- ٢) أَنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ الْحِسَابِ لِلنَّاسِ.
٤) لِمَا دَخَلَتِ الصَّفَّ جَلَسْتُ أَمَامَ التَّلَامِيدِ.

٣١- عَيْنِ الْخَطَا عنِ الْأَعْرَابِ «كَثِيرٌ»:

(١) يَجْبُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا = مُفَعُولٌ مُطْلَقٌ

(٢) فِي آيَاتِهِ كَثِيرٌ مِّنَ الْعِبَرِ = مُبْتَدَأٌ

(٣) يَرْتَكِبُ الْمُذْنِبُ ذَنْبًا كَثِيرًا = نَعْتٌ

(٤) أَعْبَدُوا اللَّهَ كَثِيرًا يَا مَخْلُوقَاتُ اللَّهِ! = مُفَعُولٌ مُطْلَقٌ

٣٢- أَكْرَمُ الْمُؤْمِنِينَ ضَيْوَفَهُمْ ... . عَيْنِ الصَّحِيفَ لِلْفَرَاغِ لِلتَّاكِيدِ عَلَى وَقْوَعِ الْفَعْلِ:

- ٤) رَغْبَةً فِي الثَّوَابِ!
٣) لَطِيفًا!
٢) مَسْرُورِيْنَ!
١) إِكْرَامًا!

٣٣- عَيْنِ الصَّحِيفَ فِي الْأَعْرَابِ وَالْتَّحْلِيلِ الْصَّرْفِيِّ:

«أَتَجْوَلُ صَبَاحَ كُلَّ يَوْمٍ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ قَبْلَ شَرْوَعِ الدَّرْسِ»:

(١) الْمَدْرَسَةُ: مُشَتَّقٌ وَاسْمُ مَكَانٍ مِنْ مَصْدَرِ «دَرْسٌ» / مُفَعُولٌ فِيهِ لِلْمَكَانِ وَمُنْصُوبٌ

(٢) قَبْلُ: اسْمٌ - مَعْرُوفٌ بِالْأَضَافَةِ - مَعْرُوبٌ / ظَرْفٌ أَوْ مُفَعُولٌ فِيهِ لِلْمَكَانِ وَمُنْصُوبٌ

(٣) اتَّجَوْلُ: مَضَارِعٌ - لِلْمُتَكَلِّمِ وَحْدَهُ - مَزِيدٌ ثَلَاثَى مِنْ بَابِ تَفعُلٍ / فَعْلٌ وَفَاعِلٌ ضَمِيرٌ «أَنَا» الْمُسْتَترُ

(٤) صَبَاحٌ: اسْمٌ - مَفْرَدٌ مَذْكُورٌ - مُشَتَّقٌ وَاسْمٌ زَمَانٌ - مَعْرُوفٌ بِالْأَضَافَةِ / مُفَعُولٌ فِيهِ لِلزَّمَانِ وَمُنْصُوبٌ

٣٤- عَيْنِ الْجَمْلَةِ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا مُفَعُولٌ فِيهِ:

(١) يَحْسَبُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ

(٣) قُضِيَّتْ لَيْلَةٌ بَارِدَةٌ فِي السَّفَرِ.

٣٥- «عِنْدَمَا رَجَعَ الْأَطْفَالُ إِلَى الْبَيْتِ ظَهِيرًا، جَعَلَتِ الْأُمُّ الطَّعَامَ أَمَامَهُمْ وَقَالَتْ: اجْلِسُوهَا هُنَاكَ لِأَكْلِ الطَّعَامِ!». عَيْنِ المُفَعُولِ فِيهِ:

(١) الْبَيْتُ - ظَهِيرًا - أَمَامًا - هُنَاكَ
(٣) عَنْدَ - ظَهِيرًا - أَمَامًا - هُنَاكَ

(٢) الْطَّعَامُ - أَمَامَهُمْ - أَكْلٌ

(٤) الْبَيْتُ - الطَّعَامُ - أَمَامًا - الطَّعَامُ

٣٦- عَيْنِ الصَّحِيفَ فِي التَّشْكِيلِ:

«لَقَدْ كَانَ الْإِنْسَانُ فِي الْمَاضِي لَا يَقْدِرُ أَنْ يَغُوصَ فِي أَعْمَاقِ الْبَحْرِ غَوْصًا كَثِيرًا»:

(١) الْمَاضِي - يَقْدِرُ - الْبَحْرُ - كَثِيرًا

(٣) الْإِنْسَانُ - يَقْدِرُ - يَغُوصُ - أَعْمَاقٍ

(٢) كَانَ - الْمَاضِي - أَعْمَاقٍ - غَوْصًا

(٤) الْإِنْسَانُ - يَقْدِرُ - يَغُوصُ - الْبَحْرِ

٣٧- «قد جُرح الغواصُ جُرحًا شديداً وسال منه الدّم»

- (١) الغواص: مفرد مذكر- مشتق و صفة مشبهة- ممنوع من الصرف/ نائب فاعل و مرفوع
- (٢) شديداً: اسم- مشتق و صفة مشبهة- نكرة- معرب- منصرف/ مفعول مطلق و منصوب
- (٣) جُرح: ماض- مجرد ثلاثي- متعدّد- مبني للمجهول/ فعل و نائب فاعله «الغواص»
- (٤) سال: ماض- للغائب- معتل و اجوف- متعدّد/ فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر

٣٨- تقول لمن يسأل عن زمن الدراسة في المدرسة: «يبدأ المعلم الدراسة ...»

- (٤) رغبة في التعليم
- (٣) صباحاً
- (٢) في الصّفّ
- (١) مسروراً

٣٩- عَيْنُ الخطاء في المفعول المطلق:

- (١) يجتهد الطّلاب في دروسهم اجتهاداً الاملين.
- (٢) انتم تحسّنون إلى المساكين احسان الصّادقين.
- (٣) إنّ شهداء بلادنا هم أصدقاؤنا حقّاً.
- (٤) ابتسم الاب لا ولاده ابتسامة جميلة.

٤٠- عَيْنُ المفعول في للزمان:

- (١) هناك جناتٌ تجري تحتها الأنهر.
- (٣) صباح أحد الأيام ذهبنا إلى إحدى الغابات.
- (٢) قضينا ليلةً في مشهد المقدسة للزيارة.
- (٤) اقترب يوم الجمعة وأنا سأذهب إلى بيت عمّي.

٤١- عَيْنُ المفعول في منصوباً:

- (١) اقترب يوم العيد و أعمالنا باقية.
- (٣) عليك مطالعة الدروس خاصةً عند الامتحان.
- (٢) قضينا كلّ الصباح في زيارة الأقرباء.
- (٤) إنّ الأنهر جارية من تحت اشجار البستان.

٤٢- عَيْنُ المفعول في منصوباً:

- (١) شكرأً لله على نعماته الوافرة علينا.
- (٢) نحن نذهب إلى المدرسة في الصباح راجلين.
- (٣) إنّ الله يحاسب الناس يوم القيمة حساباً كاماً
- (٤) خلق الليل والنهار لتعبدوا ربكم الذي رزقكم بدون حساب.

٤٣- إِملا الفراغ بالمفعول المطلق: «أدعُ إلى الحسنات ..... المحظيين!»

- (٤) دعوة
- (٣) داعياً
- (٢) الدّعوة
- (١) مدعواً

٤٤- عَيْنُ المفعول فيه:

- (١) كانت عندي أمانة قيمة من صديقتي،
- (٣) ففتّشتُ في كل مكان بتعبٍ كثيرٍ ولم أجدها
- (٢) وهي اعتمدت عليَّ، لكنّي فقدتها في المدرسة!
- (٤) ففهمتُ أنّ حفظ الأمانة ليس في قدرة كلّ أحد!

٤٥- «إِنَّا نَعْرُفُ أَصْدِقَاءِنَا عِنْدَ الشَّدَائِدِ مَعْرِفَةً تَامَّةً!»:

- (١) عند: اسم - نكرة - معرب / ظرف أو مفعولٌ فيه للمكان و منصوب
- (٢) تامة: مفرد مونث - مشتق و اسم فاعل - معرب - منصرف / مضارف اليه و مجرور
- (٣) معرفة: اسم - مفرد مونث - جامد و مصدر - نكرة - منصرف / مفعول مطلق نوعي و منصوب
- (٤) أصدقاء: جمع تكسير (مفرده: صديق، مذكر) - مشتق و صفت مشبهة - معرب - مقصور / مفعولٌ به و منصوب

٤٦- «أَيْنَ تَجْلِسِينَ فِي الصَّفَّ؟ أَجْلِسْ ... الْمَدْرِسَ حِينَ التَّعْلِمِ». عَيْنَ غَيْرَ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ:

- (١) خلف
- (٢) عند
- (٣) امام
- (٤) جنب

٤٧- «عَلَيْكَ أَنْ تَجْهَتِدِي فِي أَعْمَالِكَ الْيَوْمَيَّةِ ...». عَيْنَ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ لِبِيَانِ نَوْعِ الْفَعْلِ:

- (١) اجتهاداً!
- (٢) مجتهداً بالغاً!
- (٣) اجتهاداً
- (٤) اجتهاد الساعي

٤٨- عَيْنَ الْخَطَأِ:

- (١) رجعنا إلى بيتنا عازماً أن نبدأ بمطالعة دروسنا.
- (٢) عفا عنّي أبي و هو يضجر منّي و من أعمالي
- (٣) أجاب هؤلاء على الدرس قلقاً رغم أنّهم كانوا يعلمونه.
- (٤) ذهبت بصديقتي المريض إلى المستشفى مستعجلًا

٤٩- عَيْنَ الْعَبَارَةِ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا «مفعول فيه للمكان»:

- (١) العقاب شديد على الظالمين يوم الحساب!
- (٢) الطائر فوق الشجرة يغرّد و يسرّنا في كل الأحوال
- (٣) أيها الناس! لا ترفعوا أصواتكم فوق صوت النبي!
- (٤) شاهدت أصدقائي في الطريق و ذهبنا جميعاً نحو المدرسة

٥٠- عَيْنَ ما لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

- (١)رأيته متوجلاً في السوق و هم لم يشتّر شيئاً!
- (٢) هناك قرية في أصفهان أذهب إليها دائماً.
- (٣) تجمع الموظعون حوله لما عرفوا أنه رئيسهم!
- (٤) كنت جالسةً عند صديقتي فدخلت علينا صديقة أخرى.

٥١- عَيْنَ ما لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

- (١) جاؤوا بأباهم عشاءً ي يكون.
- (٢) يا طالبة! لا تنسي يوم الامتحان حين ترجعين!
- (٣) كان الرسول (ص) دائم التأكيد على العمل بالوعود!

٥٢- لا أرفع صوتي فوق صوت أمي و أتذكّر يوماً أقسمتُ فيه لحظة بأنني ساحرها دائمًا! كم من المفعول فيه في العبارة؟

- (١) ثلاثة
- (٢) أربعة
- (٣) خمسة
- (٤) إثنان

٥٣- عَيْنِ الْمُفْعُولِ فِيهِ لِلزَّمَانِ:

- ١) الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأَمَهَاتِ.
- ٢) تَقْعُدُ مَدْرَسَتَنَا قَبْلَ هَذَا الشَّارِعِ.

٥٤- عَيْنِ مَا لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْمُفْعُولِ فِيهِ فِي الْجَوابِ:

- ١) مَنْ حَضَرَ عِنْدَكُمْ وَمَا قَالَ لَكُمْ؟
- ٢) أَيْنَ تَقَامُ صَلَاتُ الْجَمَعَةِ فِي مَدِيْتَكُمْ؟
- ٣) مَتَىٰ وَأَيْنَ سَتَعْنَدُ جَلْسَتَنَا؟

٥٥- «حِينَمَا يَعُودُ الْأَطْفَالُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ يَقْوِمُونَ بِأَدَاءِ وَاجْبَاتِهِمُ الدَّرَاسِيَّةِ!»:

- ١) وَقْتِيٌّ كَوْدَكَانَ از مَدْرَسَه باز می‌گرددند به انْجَامِ تَكَالِيفِ درسی خود می‌پردازند.
- ٢) هَنَّاكَمِيٌّ كَه اطْفَالُ از مَدْرَسَهِي خَوْدُ بَر می‌گرددند اَقْدَامَ بَه انْجَامِ وَاجْبَاتِ درسی می‌کنند.
- ٣) در حِينَمَا كَه بَچَهَهَا به انْجَامِ تَكَالِيفِ درسی خَوْدُ پَرداخْتَنَدَ كَه تازَهَ از مَدْرَسَه برگشته بودَنَد.
- ٤) زَمانِيٌّ كَه فَرَزَنْدَانَ از مَدْرَسَه مَراجِعَتَ مِي‌کنند تَكَالِيفِ درسی خَوْدُ را انْجَام می‌دهند.

٥٦- «حِينَمَا يَرِزُقُ اللَّهُ عَبْدَهُ عَقْلًا كَامِلًا وَلِسَانًا نَاطِقًا، فَلَهُ فَضْلَتَانِ!»: عَيْنِ الْمُفْعُولِينَ لِفَعْلِ «رِزْقٍ»:

- ١) عَبْدَهُ - عَقْلًا كَامِلًا
- ٢) عَقْلًا - لِسَانًا
- ٣) كَامِلًا - لِسَانًا
- ٤) عَبْدَهُ - عَقْلًا

٥٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْأَعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الْصَّرْفِيِّ

«تَحَدَّثَتُ عَنْ أَعْمَالِ أُولَادِيِّ فَلَمْ يُصَدِّقْنِي أَحَدٌ!»:

- ١) أَحَدٌ: اسْمٌ- مَفْرَدٌ مَذَكُورٌ- مَعْرَفٌ بِالْأَضَافَةِ- مَعْرُوبٌ- مَنْصُوفٌ / فَاعِلٌ وَمَرْفُوعٌ
- ٢) أَوْلَادٌ: مَفْرَدٌ مَذَكُورٌ- جَامِدٌ- مَعْرَفٌ بِالْأَضَافَةِ- مَعْرُوبٌ / مَضَافٌ إِلَيْهِ وَمَجْرُورٌ تَقْدِيرًا
- ٣) يَصَدِّقُ: لِلْغَائِبِ- مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ / فَعْلٌ مَجْزُومٌ بِحُرْفِ «لَمْ» وَفَاعِلُهُ ضَمِيرُ الْيَاءِ الْبَارِزِ
- ٤) تَحَدَّثَتْ: مَاضٍ- لِلْمُتَكَلِّمِ وَحْدَهُ- مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ- مَبْنَىٰ / فَعْلٌ وَفَاعِلُهُ ضَمِيرُ «تَ» الْبَارِزِ

٥٨- عَيْنِ الْمُفْعُولِ الْمُطلَقِ:

- ١) إَنَّ فِي كُلِّ نِعْمَةٍ حَمْدًا لِلَّهِ تَعَالَى دَائِمًا.
- ٢) حَمْدًا لِلَّهِ الَّذِي أَنْعَمَنَا نَعْمًا وَافْرَةً!
- ٣) كَانَ الْمُؤْمِنُونَ أَشَدَّ النَّاسَ حَمْدًا لِرَبِّهِمْ.

٥٩- عَيْنِ الْأَصْحَّ وَالْأَدْقَ في الْجَوابِ لِلتَّرْجِمَةِ:

«عُصْ فِي بَحْرِ الْعِلْمِ فَتَتَخَلَّصُ مِنْ ظَلَامِ الْجَهَلِ!»

- ١) فَرَوْ رَفْتَنَ در دریایِ علم تو را از تاریکی‌های نادانی رهایی می‌بخشد!
- ٢) در دریایِ علم غوطه‌ور شو تا از تاریکی نادانی نجات یابی!
- ٣) در دریایِ علم غوطه خورد تا از سیاهی جهل نجات یابد!
- ٤) برای رهائی از سیاهی جهل در دریایِ علم فرو رو!

٦٠- لِرْفَعِ الشَّكْ عَمَّنْ يَشَكُّ فِي جَهَادِ الْمُقَاتَلِ، نَقْوِلُ لَهُ:

- ١) رَأَيْتَ الْمُقَاتَلَ يَجَاهِدُ بِمَالِهِ وَنَفْسِهِ!
- ٢) جَاهَدَ الْمُقَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَجَاهِدَةً!
- ٣) جَاهَدَ الْمُقَاتَلُ حَبَّاً فِي إِحْرَازِ مَرْضَاهِ اللَّهِ!
- ٤) يَجَاهَدَ الْمُقَاتَلُ جَهَادَ الْجُنُودِ فِي صَدْرِ إِسْلَامِ!

٦١- «قرآن برای انسانی که قلبش فقط از راه علم مطمئن می‌شود آیاتی علمی آورده است!»:

(١) القرآن أتى الآيات العلمية للإنسان الذي لم تطمئن قلبه إلا مع العلم!

(٢) أتى القرآن للإنسان أن لم تطمئن قلبه إلا بالعلم الآيات العلمية!

(٣) القرآن قدأتى للإنسان الذي لا يطمئن قلبه إلا عن طريق العلم بآيات علمية!

(٤) يؤتى القرآن بالآيات العلمية للإنسان أن لا يطمئن قلبه إلا عن سبيل العلم!

٦٢- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

(٢) سنصل إلى المدرسة من بعدهم.

(٤) لن يواصل المتکاسل الطريق الصعب أبداً.

(١) سنسكن قرب هذه الصحراء.

(٣) أعداؤنا يبننا خائفون من اتحادنا.

٦٣- عَيْنَ الْمَفْعُولُ الْمُطْلَقُ:

(٤) كأنَّ في كلامك شكرًا

(٣) شكرًا لله تعالى

(٢) يجب علينا الشكر لله

(١) إِنَّ لَكُمْ نِعْمَةً شَكْرًا

٦٤- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ بِيَانٌ عَنِ الْفَعْلِ:

(٢) رَبِّيَتْ تلميذاتي ليلاً و نهاراً مستعينةً بالله!

(٤) إِلَهُنَا مِنْ خَلْقَنَا وَ خَلْقُ الظَّاهِرَاتِ خَلْقَةً حَسَنَةً!

(١) سَبَّحَ رَبِّكَ كثيراً قبل أن تطلع الشمس الجميلة!

(٣) أَكْمَلَ اللَّهُ لَنَا دِينَنَا إِكْمَالًا حَقِيقَيَاً بِرَسُولِنَا!

٦٥- أَرَادَتْ عَمْتِي أَنْ يُرَبِّيَ بِنْتَانِهَا الَّتِي تُحِبُّهُمَا كثِيرًا تَرْبِيَةً صَحِيحَةً. عَيْنَ الْأَخْطَاءِ:

(٢) عَمْتِي - تُحِبُّهُمَا - تَرْبِيَةً

(٤) يُرَبِّيَ - بِنْتَانِهَا - الَّتِي

(١) الَّتِي - تُحِبُّهُمَا - تَرْبِيَةً

(٣) بِنْتَانِهَا - الَّتِي - تُحِبُّهُمَا

٦٦- عَيْنَ «عِنْدَ» ظرفاً للزمان:

(١) عَنْدِي أُسْرَةٌ تَرْشِدُنِي إِلَى الصَّدَاقَةِ!

(٣) كَانَ عَنْدَنَا صَدِيقٌ غَادِرٌ نَجَتِنِيهِ دَائِمًا!

٦٧- عَيْنَ الْمُتَعَدِّي بِمَفْعُولِهِ وَاحِدٌ:

(١) الظُّلْمُ لَا يَصِدُّ ذُوِّ الْمَرْوِعَاتِ عَنْ طَرِيقِهِمْ!

(٣) اللَّهُمَّ اجْعِلْ عَاقِبَةَ أَمْرَنَا خَيْرًا!

٦٨- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

(١) أَنَا تَأْمَلْتُ فِي عَاقِبَةِ أَعْمَالِي لِحَظَةٍ وَاحِدَةٍ.

(٣) أَجْلَسْ جَانِبِيَّ مِنْ شَاطِئِ الْبَحْرِ وَ أَنْظَرْ إِلَى أَمْوَاجِهِ.

٦٩- عَيْنَ الْعَبَارَةِ الَّتِي تَعِينُ زَمَانَ وَقْوَعَ الْفَعْلِ:

(١) شَارَكْتُ فِي الْمَسَابِقَاتِ الْعَلْمِيَّةِ مَعْ صَدِيقَتِي.

(٣) إِنَّ أَيَّامَ الْدِرَاسَةِ مِنَ الْأَيَّامِ الْجَمِيلَةِ.

(٢) كَانَ الطَّلَابُ يَتَظَرَّفُونَ خَلْفَ بَابِ الصَّفَّ.

(٤) نَذَهَبُ أَيَّامَ الْجُمُعَةِ لِزِيَارَةِ أَقْرَبَائِنَا.

٧٠- أَسْتَخْدِمُ الْقُرْآنَ الْبَرَاهِينَ لِجَمِيعِ الْفَئَاتِ؟ آيَا .....

- (١) در قرآن راهنمایی‌ها برای همه‌ی مردم به کار رفته است؟
- (٢) قرآن دلائل را برای همه‌ی گروه‌ها به کار برد است؟
- (٣) به کار بردن دلائل قرآن برای همه‌ی مردم لازم است؟
- (٤) قرآن برهان‌ها را برای گروه‌های مختلف به کار برد است؟

٧١- عَيْنَ الْمَفْعُولِ فِيهِ مَنْصُوبًا:

- (٢) تَكْرِمُ يَوْمِ التَّلَمِيذِ فِي كُلِّ سَنَةٍ
- (٤) ذَهَبَتِ إِلَى حَدِيقَةٍ يَعْجِزُهَا نَهْرٌ جَارٍ
- (٣) أَخَافُ أَيَامَ الشَّيْبِ لِأَنِّي سَأَكُونُ عَجَزًا

٧٢- عَيْنَ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدْقَقِ فِي الْجَوابِ لِلتَّرْجِمَةِ:

«قام العلماء بأبحاث علمية حول الموضوعات المتعددة في المواد»:

- (١) علماً به بحث‌های علمی درباره‌ی موارد متعددی در ماده‌ها اقدام نموده‌اند.
- (٢) علماً پیرامون موضوعات عدیده‌ای در مواد به بحث و جدل پرداخته‌اند.
- (٣) دانشمندان به تحقیقاتی علمی پیرامون موضوعات گوناگون در مواد پرداختند.
- (٤) دانشمندان جستجوهای علمی را در مورد موضوعات متنوعی در مواد برپا داشتند.

٧٣- عَيْنَ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدْقَقِ فِي التَّعْرِيفِ:

«فيزيك دانان در سال‌های اخیر به این نتیجه رسیده‌اند که هر جسمی قرینه‌ای دارد.»:

- (١) أَنَّ الْعُلَمَاءَ الْفِيَزِيَّاَنِيَّ أَسْتَنْتَجُ فِي السَّنَوَاتِ الْآخِيرَ أَنَّ قَرِينَنَا لِكُلِّ جَسْمٍ.
- (٢) إِنَّ عُلَمَاءَ الْفِيَزِيَّاَنِيَّ قد أَسْتَنْتَجُوا فِي السَّنَوَاتِ الْآخِيرَةِ أَنَّ كُلَّ جَسْمٍ قَرِينَنَا.
- (٣) كَانَ عُلَمَاءَ الْفِيَزِيَّاَنِيَّ قد أَسْتَنْتَجُوا أَنَّ كُلَّ جَسْمٍ قَرِينَنَا لِكُلِّ السَّنِينِ الْآخِيرَةِ.
- (٤) كَانَ عُلَمَاءَ الْفِيَزِيَّاَنِيَّوْنَ يَسْتَنْتَجُوا الْقَرِينَنَا لِكُلِّ جَسْمٍ فِي السَّنِينِ الْآخِيرَةِ.

٧٤- أَجْلِسْ فِي الصَّفَّ ..... الْمَدْرَسَ حِينَ التَّعْلِمِ». عَيْنَ غَيْرِ الْمَنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ:

- (٤) جنب
- (٣) أمام
- (٢) عند
- (١) خلف

٧٥- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ الْمَطْلُقُ:

- (١) سَبَحَنَ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا كُلَّ الطَّبِيعَةِ!
- (٢) عَلَيْنَا الشَّكَرُ عَلَى الْمَوَاهِبِ الْإِلَهِيَّةِ فِي حَيَاتِنَا!
- (٣) نَدْعُو اللَّهَ كَثِيرًا أَنْ يُوفِّقَنَا فِي أَمْرَنَا الْيَوْمِيَّةِ لِكَيْ نَخْدُمَ النَّاسَ!
- (٤) قَلْتُ لِتَلَمِيذَاتِي الْمَجَدَّاتِ: شَكَرًا عَلَى اجْتِهَادِكُنَّ فِي سَبِيلِ الْوَصْولِ إِلَى النِّجَاحِ!

٧٦- عَيْنَ الْمَفْعُولِ فِيهِ مَنْصُوبًا:

- (١) أَذْهَبْتُ مَعَ أُسْرَتِي إِلَى الْمَسْجِدِ الَّذِي يَقْعُدُ قَرْبَ بَيْتِنَا
- (٢) إِقْتَرَبْتُ يَوْمَ الْعِيدِ وَهِيَانَا أَنْفَسَنَا لَوْرَوْدَه
- (٣) إِنْ ضَاقَ لَكَ رَزْقُ الْيَوْمِ فَعَلَيْكَ أَنْ تَصْبِرَ إِلَى غَدَ
- (٤) أَنَا وَ صَدِيقَاتِي نَدْرَسُ فِي الْمَدْرَسَةِ جَمِيعًا فِي بَعْضِ الْأَحْيَانِ

٧٧- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْأَعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ.

«أَحِبْتَ أَنْ أَحْتَرَمَ احْتِرَاماً يُلْيِقُ بِالْإِنْسَانِ!»

(١) أَحِبْ: مُجَرَّدٌ ثَلَاثَى - صَحِيحٌ وَمُضَاعِفٌ - مُبْنَى لِلْمَجْهُولِ / فَعْلٌ مَرْفُوعٌ وَفَاعِلٌ ضَمِيرٌ «أَنَا» الْمُسْتَرُ ، وَالْجَمْلَةُ فَعْلِيهِ

(٢) احْتَرَمَ: مُضَارِعٌ - لِلْمُتَكَلِّمِ وَحْدَهُ - مُتَعَدٌ - مُبْنَى لِلْمَجْهُولِ / فَعْلٌ مَنْصُوبٌ بِحُرْفٍ «أَنَّ» وَنَائِبٌ فَاعِلٌ ضَمِيرٌ «أَنَا» الْمُسْتَرُ

(٣) احْتِرَاماً: مُفَرِّدٌ مُذَكَّرٌ - جَامِدٌ وَمُصَدِّرٌ مِنْ بَابِ اِفْتِعَالٍ - مَعْرُفٌ بِالاضْفَافِ / مَفْعُولٌ مَطْلُقٌ تَأْكِيدِيٌّ وَمَنْصُوبٌ

(٤) يُلْيِقُ: مُجَرَّدٌ ثَلَاثَى - مُعْتَلٌ وَاجْوَفٌ - مَعْرُبٌ / فَعْلٌ مَرْفُوعٌ وَفَاعِلٌ «الْإِنْسَانُ» وَالْجَمْلَةُ فَعْلِيهِ وَنَعْتٌ

٧٨- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ:

«حَاسِبٌ نَفْسَكَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا قَبْلَ أَنْ تَحْسَبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ!»:

(٢) نَفْسٌ - قَبْلَ - أَنَّ - تُحَاسِبَ

(٤) الدُّنْيَا - تُحَاسِبَ - يَوْمٌ - الْقِيَامَةُ

(٣) حَاسِبٌ - نَفْسٌ - قَبْلَ - يَوْمٌ

٧٩- عَيْنُ الْعَبَارَةِ الَّتِي تَعِينُ زَمَانَ وَقَوْعَدَ الْفَعْلِ:

(٢) سَلَّمَتْ عَلَى أَبِي حِينَ وَاجْهَتْهُ فِي السَّاحَةِ.

(١) خَلَقَ اللَّهُ الْلَّيلَ وَالنَّهَارَ لِلْإِنْسَانِ.

(٤) إِنَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، يَوْمَ الْعُطْلَةِ فِي الْأَسْبُوعِ.

٨٠- عَيْنُ الْأَصْحَّ وَالْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلتَّرْجِيمَةِ:

«إِنَّ الْعُلَمَاءَ الْفِيَزِيَّائِيَّينَ يَرِيدُونَ أَنْ يَكْتَشِفُوا مَوْضِعَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ تَحْتَاجُ إِلَيْهَا حَيَاةُ الْإِنْسَانِ».»

(١) قَطْعًا عَلَمَاهُ فِيَزِيَّكَ دَانَ مَى خَوَاهِنْدَ مَوْضِعَاتٍ مُخْتَلِفَاتٍ رَا كَشْفَ كَنْندَ كَه زَنْدَگَى اِنْسَانَ بَه آنَهَا نِيَازَ دَارَدَ.

(٢) بَيْ شَكَ عَلَمَاهُ فِيَزِيَّكَ خَوَاسِتَارَ اِينَ هَسْتَنَدَ كَه اِحْتِيَاجَ زَنْدَگَى بَشَرَ رَا بَه مَوْضِعَاتٍ مُخْتَلِفَشَ كَشْفَ كَنْندَ.

(٣) هَمَانَا خَوَاستَ دَانَشْمَدَنَانَ فِيَزِيَّكَ، كَشْفَ مَوْضِعَاتٍ مُورَدَ نِيَازَ زَنْدَگَى بَشَرَ بُودَهَ اِسْتَ.

(٤) مَسْلَمًا فِيَزِيَّكَ دَانَانَ كَشْفَ مَوْضِعَاتِي رَا خَوَاسِتَارَنَدَ كَه زَنْدَگَى اِنْسَانَ، مَحْتَاجِشَ اِسْتَ.

٨١- عَيْنُ الْأَصْحَّ وَالْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلتَّعْرِيْبِ:

«إِنْسَانٌ مَى تَوَانَدَ نَاشِنَاتَهُ هَايِي رَا بَه وَاسْطَهِي تَجَهِيزَاتٍ جَدِيدَ، كَشْفَ كَنَدَ وَبَرَ عَلَمَ خَوَدَ بِيَفْرَادَدِ».»

(١) قَدْ يَسْتَطِعُ الْمَرْءُ أَنْ يَكْتَشِفَ الْمَجْهُولَ بِوَاسِطَةِ الْمَعْدَّةِ الْحَدِيثَةِ وَلِيَكْثُرَ عَلَمَهُ.

(٢) إِنَّ الْإِنْسَانَ اسْتَطَاعَ كَشْفَ الْمَجْهُولَاتِ بِوَاسِطَةِ الْمَعْدَّةِ الْحَدِيثَةِ وَيَكْثُرُ مِنْ عَلَمَهُ.

(٣) إِنَّ الْإِنْسَانَ اسْتَطَاعَ حَتَّى اِكتَشَفَ الْمَجْهُولَاتِ بِمَسَاعِدِ الْمَعْدَّاتِ الْحَدِيثَاتِ وَيَزَدَادُ مِنْ عَلَمَهُ.

(٤) يَسْتَطِعُ إِنَّ الْإِنْسَانَ أَنْ يَكْتَشِفَ الْمَجْهُولَاتِ بِوَاسِطَةِ الْمَعْدَّاتِ الْحَدِيثَةِ وَيَزِيدُ مِنْ عَلَمَهُ.

٨٢- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

(١) الْمُؤْمَنَاتِ الصَّالِحَاتِ يَشْكُرُنَ رَبَّهُنَ دَائِمًا.

(٣) حَانَتْ أَيَّامُ الْإِمْتَحَانَاتِ وَنَحْنُ لَمْ نَسْتَعِدْ لَهَا.

(٢) مَتَى يَتَهَىِ عَمَلُكَ وَتَذَهَبُ إِلَىِ الْمَكْتَبَةِ.

(٤) إِذَا شَئْتَ أَنْ تُصَلِّيَ فَتَوَضَّأْ أَوْلَأَ.

٨٣- عَيْنُ الْمَفْعُولِ الْمَطْلُقِ الْمَنَاسِبِ: «اِشْتَرَكْتُ مَعَ زَمِيلَاتِي فِي الْمَرَاسِيمِ ..... الْمُشْتَاقِينِ».»

(٤) مُشارِكَأَ

(٣) مُشْتَرِكَ

(٢) اِشْتَراكَ

٨٤- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُفْعُولُ فِيهِ:

- ٢) جَعَلَ اللَّهُ هَذَا الْيَوْمَ مَبَارَكًا.
- ٤) يَجْمِعُ اللَّهُ كُلَّ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.
- ٣) طَلَبَتْ مِنْ صَدِيقِي أَنْ يَجْلِسَ لِحَظَةٍ عَنْدِي.

٨٥- عَيْنَ الْأَصْحَّ وَالْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلتَّرْجِمَةِ:

«أَنَّ الْغَوَّاصِينَ يَقْدِرُونَ إِنْ يَغْوِصُوا فِي الْبَحْرِ أَكْثَرَ بِسَبَبِ وِجْدَانِ الْمَعَدَّاتِ الْحَدِيثَةِ!»

- ١) بَا تَجْهِيزَاتِ جَدِيدَ، غَوَّاصَانِ تَوَانَىَ آنَ رَا دَارِنَدَ كَهْ دَرِ دَرِيَا هَا غَوَّاصَىَ كَنَنَدَ!
- ٢) غَوَّاصَانِ بَهْ عَلَتْ وَجْدَانِ تَجْهِيزَاتِ جَدِيدَ مَىْ تَوَانَنَدَ بَيْشَ تَرْ دَرِ دَرِيَا هَا غَوَّاصَىَ كَنَنَدَ!
- ٣) امْرُوزَهْ بَهْ سَبَبِ وَسَائِلِ جَدِيدِ غَوَّاصَانِ قَادِرَ هَسْتَنَدَ بَسِيَارَ دَرِ دَرِيَا فَرُو بَرُونَدَ!
- ٤) بَهْ وَاسْطَهِي امْكَانَاتِ جَدِيدِ شَنَّاگَرَانِ مَىْ تَوَانَنَدَ دَرِ دَرِيَا بَيْشَ تَرْ فَرُو رَوَنَدَ!

٨٦- عَيْنَ الْمُفْعُولِ فِيهِ مَنْصُوبًا:

- ٢) لَيْتَ إِيَامَ الصَّبَا تَعُودَ لَأَنَّهَا كَانَتْ رَائِعَةً كَثِيرًا!
- ٤) فِي لَيْلَةِ مَاطِرَةِ سَأْلَنِي طَفْلِي: أَمَاهَ، أَيْنَ الشَّمْسِ!
- ١) تَوَجَّهَ الصَّيَادُ إِلَى الْبَحْرِ فِي الصَّبَاحِ الْبَاكِرِ!

٨٧- «مَتَى تَسْتَرِيحُ وَأَنْتَ تَقُومُ بِأَعْمَالِكَ الْكَثِيرَةِ مَعَ وَاجْبَاتِكَ الْدَّرَاسِيَّةِ!»:

- ١) كَىْ بَهْ اسْتَرَاحَتْ مَشْغُولَهْ هَسْتَىَ كَهْ بَهْ انجَامَ اعْمَالَ فَرَاوَانَ باَ وَظَاهِيفَ درَسِيَّاتِ اقْدَامَ كَنَى!
- ٢) چَهْ وَقْتَ اسْتَرَاحَتْ مَىْ كَنَىَ وَ توْ بَهْ اعْمَالَ بَسِيَارَ هَمْرَاهَ تَكَلِيفَهَائِي درَسِيَّ مَشْغُولَهْ مَىْ شَوَى!
- ٣) توْ كَىْ بَهْ اسْتَرَاحَتْ مَىْ پَرَدازِيَ كَهْ باَ وَاجْبَاتِ درَسِيَّ خَوَدَ، كَارَهَائِي بَسِيَارَتَ رَاهِ انجَامَ مَىْ دَهَى!
- ٤) توْ چَهْ وَقْتَ اسْتَرَاحَتْ مَىْ كَنَىَ دَرِ حَالِيَّهِ كَارَهَائِي بَسِيَارَتَ رَاهِ هَمْرَاهَ تَكَالِيفَ درَسِيَّاتِ انجَامَ مَىْ دَهَى!

٨٨- عَيْنَ الْعَبَارَةِ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا مَفْعُولٌ فِيهِ لِلْمَكَانِ:

- ١) ذَلِكَ الْبَيْتُ الَّذِي بَعْدَ هَذَا الشَّارِعِ هُوَ بَيْتُنَا!
- ٣) دَخَلْتُ فِي الصَّفَّ بَعْدَ أَنْ دَخَلْتُ الْأَسْتَاذَةَ!
- ٢) الَّذِي كَانَ جَالِسًا خَلْفَكَ صَبَاحًا هُوَ أَخِي!
- ٤) طَلَبَتْ مِنْ زَمِيلَاتِي أَنْ يَتَظَرَّنَ خَلْفَ بَابِ الصَّفَّ!

٨٩- عَيْنَ مَا لَهُ مَفْعُولٌ بِهِ وَاحِدٌ:

- ١) يُرْسِلُ الْمَلَائِكَةَ عَلَيْهِ حَافِظِينَ!
- ٣) جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ!
- ٢) مَنْحَنَا النَّعْمَ الْمُتَوَاصِلَةَ!
- ٤) تَوْتَيِ الْمَلَكَ مِنْ تَشَاءَ!

٩٠- «..... الْمَعْلَمَةُ لِتَلَمِيذَاتِهَا ..... الْأَمْ الْحَنُونُ». امْلَأُ الْفَرَاغَ بِمَا يَنْسَابُ الْمَفْعُولُ الْمُطْلَقُ النَّوْعِيُّ:

- ١) ابْتَسَمَتْ / ابْتَسَاماً
- ٢) ابْتَسَمْ / تَبَسَّماً
- ٣) ابْتَسَمَتْ / ابْتَسَاماً
- ٤) ابْتَسَمْ / تَبَسَّماً

٩١- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

- ١) عَنْدَنَا امْتَحَانٌ صَعِبٌ جَدًا يَوْمَ الْخَمِيسِ.
- ٣) لِيَالِيِ الشَّتَاءِ نَسْتَمْعُ إِلَى ذَكْرِيَّاتِ أَبِي الْحَنُونِ.
- ٢) لَكُلَّ عَامٍ إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا وَ فِي كُلِّ أَسْبَوعٍ سَبْعَةُ أَيَّامٍ.
- ٤) صَبَاحُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ كَنَّا قَدْ ذَهَبْنَا إِلَى بَيْتِ جَدِّتِي.

٩٢- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ فِيهِ:

- ٢) عَسَى أَعْمَالُ الْيَوْمِ تَقْرِبُكَ إِلَى أَهْدَافِكَ!
٤) عِنْدَنَا عَمَالٌ فَتَّيُونَ يَعْمَلُونَ فِي الْمَعْمَلِ!

١) بَعْدَ أَيَّامَ الدِّرْسَةِ مَاذَا سَتَعْمَلُ فِي الْمُسْتَقْبَلِ؟

٣) مَتَى يَسْتِيقْظُ أَبُوكَ وَأَخْوَكَ مِنِ التَّوْمِ؟

٩٣- عَيْنَ مَا فِيهِ مَفْعُولٌ بِهِ وَاحِدٌ فَقْطُ:

- ٢) قَدْ هَدَانَا اللَّهُ صِرَاطًا سُوِّيًّا!
٤) احْتَرِمُوا مَنْ تَعْلَمُونَهُ الْعِلْمَ!

١) رَبَّنَا؛ آتَنَا مَا وَعَدْنَا مِنَ الْخَيْرَاتِ!

٣) وَهَبَ اللَّهُ لَنَا مِنْ لَدْنِهِ رَحْمَةً!

٩٤- عَيْنَ الْمَنَاسِبِ فِي الْجَوابِ عَنِ الْأَسْئِلَةِ التَّالِيَةِ.

«..... الْمَعْلُمُ لِطَلَابِهِ ..... الْأَبُوهُنُونُ». امْلأُ الْفَرَاغَ بِمَا يَنْسَبُ لِلْمَفْعُولِ الْمُطْلَقِ النَّوْعِيِّ:

- ١) ابْتَسِم / تَبَسَّمٌ   ٢) ابْتَسِمَ / ابْتِسَامٌ   ٣) ابْتَسِمَ / ابْتِسَامَةٌ

٩٥- عَيْنَ الْأَصْحَّ وَالْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلتَّرْجِمَةِ.

«لَمَّا تَعَودُونَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ، قَوْمُوا بِأَدَاءِ وَاجِبَاتِكُمُ الْمَدْرَسِيَّةِ!»:

- ١) وَقْتِي از مدرسه برگشتید، وظایيف درسي را به انجام برسانید!
٢) زمانی که به مدرسه بازگشتید، به انجام وظایيف درسي تان بپردازید!
٣) هنگامی که از مدرسه بر می گردید، تکاليف مدرسه را انجام می دهید!
٤) وقتی از مدرسه بازمی گردید، به انجام تکاليف مدرسه تان اقدام کنید!

٩٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ.

«إِنْ نَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ يَجَازِينَا بِإِسَاءَتِنَا وَإِحْسَانَنَا، نَعْمَلُ أَعْمَالًا صَالِحةً!»:

- ١) اللَّهُ - يَجَازِيْ - إِحْسَانٍ - نَعْمَلُ - صَالِحةً
٢) يَجَازِيْنا - إِحْسَانِنَا - نَعْمَلَ - صَالِحةً
٣) نَعْمَلُ - إِسَاءَتِنَا - نَعْمَلُ - صَالِحةً

٩٧- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الْصَّرْفِيِّ.

«إِذَا سَأَلْتَ عَبْدِي عَنِي فَإِنِّي قَرِيبٌ!»:

- ١) ك: ضمير متصل للنصب او للجر - للمخاطب - معرف بالإضافة- مبني / مفعول به و منصوب محلاً
٢) عباد: جمع تكسير (مفرد: عبد، مذكر)- معرف بالإضافة- معرب- منصرف / فاعل و مرفوع تقديراً
٣) سأل: فعل مضارٍ - للغائب- مجرد ثلاثي- معتل و أجوف/ فعل و فاعله «عبد» والجملة فعلية
٤) قريب: اسم - مفرد مذكر- جامد- نكرة - معرب - منصرف / خبر «إن» و مرفوع

٩٨- «عَلَيْكَ أَنْ تَنْظُرَ إِلَى أَعْمَالِكَ الْعَدِيدَةِ...» عَيْنَ الْخَطْأِ لِلْفَرَاغِ لِبَيَانِ نَوْعِ الْفَعْلِ:

- ١) نَظَرًا دَقِيقًا!
٢) نَظَرَ الْبَاحِثُ!
٣) نَظَرَةُ دَقِيقَةٍ!

٩٩- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْمَفَاعِيلِ:

- ١) نَحْنُ نَنْسَى شَجَاعَةَ الشَّبَّانَ فِي الْحَرْبِ!
٤) يَعِيشُ الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا بِصَعْوَدَةٍ!

١) نَحْنُ نَفْفُ أَمَامَ هَجْوَمِ الْأَعْدَاءِ!

٣) سَوْفَ تَحْقِقُ آمَالُنَا تَحْقِيقًا!

١٠٠ - عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ الْمُطْلُقُ:

١) إِنَّهُ يُشَبِّهُ أُمَّهُ كَثِيرًا فِي خَلْقِهِ!

٣) إِنَّهُ يَقْفَزُ عَلَى الْعُدُوِّ قَفْزَةً الْأَسْدِ!

- ٢) حَمْدًا لِأَسْتَاذِي عَلَى كُلِّ أَعْمَالِهِ الْمَحْمُودَةِ!
- ٤) شَاهِدَتْ اِحْتِفالًا عَظِيمًا بِمَنْاسِبَةِ عَشَرَةِ الْفَجْرِ!

١٠١ - عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ.

«حَاسِبُوكُمْ أَنفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَحْاسِبُوكُمْ!»:

- ١) أَنْفُسُكُمْ: جَمْعُ تَكْسِيرٍ (مَفْرِدُهُ: نَفْسٌ) - مَشْتَقٌ وَ اسْمٌ تَفْضِيلٌ - مَعْرُوفٌ بِالإِضَافَةِ - مَمْنُوعٌ مِنَ الصرفِ / مَفْعُولُهُ وَ مَنْصُوبٌ

٢) تَحْاسِبُوكُمْ: مَضَارِعٌ - لِلْمُخَاطَبِينَ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ مُفَاعِلَةٍ / فَعْلٌ مَنْصُوبٌ بِحَذْفِ نُونِ الإِعْرَابِ، نَائِبٌ فَاعِلٌهُ ضَمِيرُ الْوَاوِ الْبَارِزِ

٣) حَاسِبُوكُمْ: أَمْرٌ - لِلْغَائِبِينَ - مَعْتَلٌ وَ أَجْوَفٌ - مَتَعَدٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلٌهُ ضَمِيرُ الْوَاوِ الْبَارِزِ، وَ الْجَمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ

٤) قَبْلَ: اسْمٌ - نَكْرَةٌ - مَعْرُوفٌ - مَنْصُورٌ / ظَرْفٌ أَوْ مَفْعُولٌ فِيهِ لِلْمَكَانِ وَ مَنْصُوبٌ تَقْدِيرًا

١٠٢ - عَيْنَ الْعِبَارَةِ الَّتِي تَعَيَّنَ زَمَانُ وَقَوْعُدُ الْفَعْلِ:

١) نَجَحَتِ الْطَّالِبَاتُ فِي امْتِحَانَاتِ هَذِهِ السَّنَةِ.

٣) ذَهَبَتِ إِلَى الْمَسْجِدِ عِنْدَ طَلْوَعِ الشَّمْسِ.

- ٢) يَدْعُونَ / دُعْوَةً   ٣) يَدْعُونَ / مَحْبَّةً   ٤) يَدْعُونَ / دُعْوَةً
- ١) يَدْعُونَ / دُعْوَةً

١٠٤ - عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مَعْتَلٌ:

١) أُعْطِيَتِ أَحْسَنُ الْكِتَبِ هَدِيَّةً لِأَحَدِ أَصْدِقَائِيِّ!

٣) نَصَلَ إِلَى أَهْدَافِنَا فِي الْقَادِمِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ!

- ٢) مَا تَيَّقَّنَ الْوَالِدَانُ أَنَّ وَلَدَهُمَا سَيْنَجِحُ فِي الْامْتِحَانِ!
- ٤) أَثْرَتْ أَخْلَاقَهُ وَ أَقْوَالَهُ فِي حَيَاةِ زَمَلَائِهِ الْآخَرِينَ!

١٠٥ - عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ الْمُطْلُقُ:

١) قَلْتُ فِي نَفْسِي: حَمْدًا لِلَّهِ عَلَى مَعْنَوَيَاتِي الْحَسَنَةِ فِي الشَّدَائِدِ!

٢) اعْتَذَرْتُ مِنَ الْمَجْرُوحِ الَّذِي أَوْقَعْتُهُ أَنَا عَلَى الْأَرْضِ اعْتَذَارًا!

٣) أَنَا أَتَنَاهُ الْطَّعَامَ بِقَدْرِ مَا يَحْتَاجُ إِلَيْهِ بَدْنِي فَأَكُونُ سَالِمًا دَائِمًا!

٤) يَا بْنِتِي، يَجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تَجْلِسِي أَمَامَ الْكَبَارِ جَلْوَسَ الْمُؤْدِيْنَ!

پاسخ:

۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفعول‌فیه اسم منصوبی است که بر زمان یا مکان وقوع فعل دلالت دارد. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ کلمات «الآن»، «حین»، «لیلاً» و «لحظة» اسام‌های منصوبی هستند که بر زمان وقوع فعل دلالت دارند و مفعول‌فیه هستند. اما در گزینه ۳، کلمات منصوب «طولاً» و «عرضًا» با معانی «از جهت طول» و «از جهت عرض» از جمله ماقبل خود رفع ابهام کرده‌اند، بنابراین «تمیز» محسوب شده و مفعول‌فیه نیستند.

۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح سوال است. برای پاسخگویی به سوال، باید عبارت «کما یکرم» را به مصدر منصوبی تبدیل کرده و آن را به عنوان مضاف برای کلمه بعد، قرار دهیم (زیرا مفعول مطلق نوعی، مصدر منصوبی است از جنس فعل جمله که به کلمه دیگری مضاف می‌گردد و یا دارای صفت می‌باشد). مصدر مورد نظر، کلمه «اکرام» می‌باشد که منصوب و از جنس فعل جمله است و تنها در گزینه اول به شکل صحیح آمده است.

۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است.
تعریف: مفعول‌فیه، اسمی منصوب است که بر زمان یا مکان وقوع فعل دلالت دارد.
از تعریف فوق متوجه می‌شویم که اولاً مفعول‌فیه حتماً باید منصوب باشد و ثانیاً مفعول‌فیه یک کلمه (یک اسم) است نه ترکیبی از دو کلمه. بنابراین کلمات «الصباح» و «الغروب» که مضافق‌الیه و مجرور هستند نمی‌توانند مفعول‌فیه باشند و «القرية» که مضافق‌الیه و مجرور است و «مزارع» که مجرور به حرف جز است نیز نمی‌توانند مفعول‌فیه باشند. گزینه ۳ نیز که از ترکیب اضافی دو کلمه تشکیل شده است نیز نمی‌تواند پاسخ صحیح سوال باشد. تنها کلمات «عنده» و «وقت» که منصوب هستند می‌توانند مفعول‌فیه باشند.

۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح سوال است.
ترجمه سوال: «در کدام عبارت، مفعول‌فیه منصوب آمده است؟»
برای پاسخگویی به این سوال ابتدا کلماتی که در گزینه‌ها وجود دارند و می‌توانند مفعول‌فیه واقع شوند را پیدا می‌کنیم که به ترتیب عبارتند از: «یوم»، «یوم»، «تحت»، «بین» و «داخل». اما کلمات «یوم» در گزینه اول به عنوان مبتدا و خبر به کار رفته و مرفوع‌اند. کلمه «تحت» در گزینه دوم مجرور به حرف جز است. کلمه «داخل» نیز در گزینه چهارم مجرور به حرف جز است. تنها کلمه «بین» در گزینه سوم منصوب بوده و به عنوان ظرف و خبر شبه جمله در عبارت داده شده بکار رفته است.

۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است. مفعول مطلق، مصدری است منصوب از ریشه فعل جمله، بنابراین تنها گزینه‌های ۲ و ۴ که دارای مصدر «صبر» هستند می‌توانند پاسخ سوال باشند، اما در سوال، آمده که این مفعول مطلق باید «نوعی» باشد. مفعول مطلق نوعی معمولاً به همراه یک صفت یا یک مضافق‌الیه بکار می‌رود. پس گزینه ۴ برای جای خالی مناسب است. «صبراً» در گزینه دوم که به صورت تنها آمده، مفعول مطلق تاکیدی می‌باشد.

۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح سوال است. مفعول مطلق، مصدری منصوب از ریشه فعل جمله است که غالباً در همان بابی می‌آید که فعل در آن باب قرار دارد. فعل «كتبنا» فعل ماضی از ریشه «كتب» در ثالثی مجرد است، لذا مصدر ثالثی مجرد از این ریشه را به دست می‌آوریم تا به عنوان مفعول مطلق به کار ببریم. این مصدر عبارت است از «كتابة». توجه: «مکاتبة» مصدر باب مفاعله از ثالثی مزید است.

۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح سوال است.

یادآوری: مفعول فیه اسمی است منصوب که بر زمان یا مکان وقوع فعل یا رخداد موجود در جمله دلالت دارد و بر حسب آنکه بر زمان یا مکان دلالت کند ظرف زمان یا مکان خوانده می‌شود.

در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ سه کلمه «کل، غدا و عند» منصوب بوده و بر زمان وقوع فعل دلالت داشته، بنابراین ظرف زمان می‌باشد، اما در گزینه ۲، چنین نقشی وجود ندارد (در این جمله، «نهار» نقش «مفعول به» را دارد).

۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است. «ساعاتِ» اسم منصوبی است که بر زمان وقوع فعل «یستَمِرُ» دلالت دارد، بنابراین مفعول فیه بوده و از نوع ظرف زمان است. نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد آن است که «ساعات» اسم جمع مونث سالم است و این اسماء در حالت نصبی، کسره می‌گیرند، یعنی باید گفت: «ساعاتِ» منصوب به کسره می‌باشد.

۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

یادآوری: مفعول مطلق مصدری است منصوب که برای تأکید بر فعل جمله یا بیان نوع و یا تعداد دفعات انجام فعل مورد استفاده قرار می‌گیرد که در این سه حالت به ترتیب مفعول مطلق تأکیدی، نوعی و عددی نامیده می‌شود.

مفعول مطلق غالباً از جنس و باب فعل جمله است، مانند «صبر و صبراً» در گزینه‌های ۱ و ۴. گاهی نیز بدون همراهی فعل بکار می‌رود که در این حالت، آن را مفعول مطلق نیابی می‌نامند، مانند «صبراً» در گزینه ۳. در گزینه ۲، «صبراً» مفعول به برای فعل «أفرغ» می‌باشد.

۱۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. از نظر معنایی، مشخص می‌گردد که مصادر «عفو، طاعة و سمعاً» جانشین فعل هم ریشه خود هستند، لذا مفعول مطلق نیابی می‌باشد. در گزینه ۴، «عفوً» مفعول به برای فعل «اطلب» است و نمی‌تواند مفعول مطلق باشد.

۱۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خبر «ليس» شبه جمله‌ی «فی المکتبة» می‌باشد.

۱۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «جداً» مصدری است منصوب که انجام فعل جمله (كُنْتُ أَشْعُرُ) تأکید دارد. بنابراین مفعول مطلق است. ترجمه‌ی جمله: «وَاقِعاً احساس گرسنگی می‌کردم.»

۱۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفعول فیه: اسمی است که زمان یا مکان وقوع جمله را در بر می‌گیرد. در عبارات داده شده «بعد» و «صباح» مفعول فیه می‌باشد.

۱۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در جای خالی داده شده، مفعول مطلق مورد نیاز است. مفعول مطلق مصدری است از جنس فعل جمله و با توجه به اینکه «یجاهدون» از باب مفاعلة می‌باشد، مصدر این باب یعنی «مجاهدة» یا «جهاد» مناسب جای خالی است. ضمناً می‌توان از «کثیراً» به عنوان مفعول مطلق نیابی استفاده کرد.

۱۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی کلمات:

إِنِي (من) - أَضَاعِفُ (مضاعف می‌کنم - دوچندان می‌کنم) - مَنْ (کسی که) - يَقْرِضُنِي قرضًا حسناً (به نیکویی به من قرض بدهد) - يَعْفُرُ لَهُ (اورامی آمرزد)

۱۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ به ترتیب «حینَ»، «الاسبوع» و «اليوم» مفعول فیه هستند.

۱۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «الدُّنْيَا»: مبتدا و تقدیراً مرفوع به دلیل مقصور بودن - «كَ»: مضافق الیه و محلًا مجرور به دلیل مبني بودن - «الآخِرُ»: مبتدا و مرفوع - امام: خبر و محلًا مرفوع و از طرف دیگر می‌توان آن را ظرف و منصوب در نظر گرفت.

۱۸- گزینه‌ی پاسخ ۱ صحیح است. تا توجه به معنی جمله، گزینه ۱ معنی آن را کامل می‌کند و ترجمه‌ی جمله‌ی کامل عبارتست از: «جُوْيَا شُو از هم‌سایه قبل از خانواده و از همراه قبل از راه»

۱۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفعول فیه، اسمی است منصوب که به زمان یا مکان وقوع فعل اشاره دارد و در این جمله کلمه‌ی «بَيْنَ» این نقش را دارد.

۲۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «وَاقِعًا» در جمله‌ی فارسی برای تأکید آمده است و در جمله‌ی عربی آن را بصورت مفعول مطلق ذکر می‌کنیم. یعنی «حَقًا و حَقِيقَةً» صحیحند. «حَقِيقَى و وَاقِعَى» در گزینه‌های ۱ و ۴ صفتند. «لَهُ» در گزینه‌ی ۲ نیز نادرست است.

۲۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «صَبِرًا» مفعول مطلق تأکیدی است و برای رفع شک از وقوع فعل و تأکید بر انجام آن به کار می‌رود.

۲۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (مفعول فیه منصوب در سه گزینه دیگر: قبل، طول، قرب)

۲۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. («قُول» مفعول مطلق نوعی) ۱- لحظه: مفعول فیه ۲- صادقاً: خبر «كَانَ» ۳- تأدیباً: مفعول له، که هیچ‌بک از این سه نقش ارتباطی با «بیان نوع فعل» ندارد!

۲۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «صَبَّاحَ، بَيْنَ و فُرْبَ» در گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» مفعول فیه‌اند. «يَوْمٌ» در گزینه ۳ به ترتیب «اسم إِنَّ و خبر» آن است.

۲۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هناك (مفعول فیه و منصوب محلًا) شاگردانی در مدارس و دانشگاهها وجود دارند که بسیار کوشش می‌کنند. ۱- بسیار جستجو کردم و کتابم را در کتابخانه یافتم (کثیراً: مفعول مطلق- المکتبه: مجرور به فی) ۳- مجازات روز حساب، بر ظالمان شدید است (یوم: مضافق الیه و مجرور) ۴- صبح به مسجد رفیم (المسجد، الصباح: مجرور به حرف جر)

۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱- تاکیدی (ص: نوعی او بیانی) ۲- منقوص (ص: صحیح الآخر) ۳- مزید ثلاثی (ص: مجرد ثلاثی) - معرب (ص: مبني)

۲۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (شاکراً: حال و منصوب) اما در سه گزینه دیگر «ایمان» مفعول مطلق نوعی یا بیانی، «تصریحاً» مفعول مطلق تاکیدی، شکراً مفعول مطلق بدون ذکر فعل می‌باشند.

۲۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (قبل: مفعول فیه و منصوب) ۱- الایام: اسم «كانت» و مرفوع. قریبه: خبر «كانت» و منصوب. ۳- اللیل: مفعول به و منصوب - النهار: معطوف بالتبیعه - ۴- السنوات: مجرور بحرف «فی»

۲۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (حقاً). ۱- هدایه، مفعول له. ۳- محضره، مفعول به ثان ل «جعل». ۴- کلاماً، تمیز.

-۳۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «صبح» در گزینه ۱ ، «غدآ» در گزینه ۳ و «امام» و لاما در گزینه ۴ مفعول فیه و منصوبند.
«یوم» در گزینه ۲ به ترتیب اسم ان و خبر آن است.

-۳۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «کثیرا» در گزینه ۱ صفت برای مفعول مطلق «ذکرآ» است.

-۳۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای تأکید نیاز به مفعول مطلق تأکیدی میباشد که مصدری است از جنس فعل جمله
یعنی «اکراما» جواب است.

-۳۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ۱- مفعول فیه للمكان و منصوب (ص: مضاف اليه و مجرور) ۲- مفعول فیه للمكان
(ص: مفعول فیه للزمان) ۴- مشتق و اسم زمان (ص: جامد)

-۳۴- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. لیله: مفعول به لفعل «قضیت»: (گذراندم، سپری کردم متعدی) ۱ و ۲ و ۴ - یوم، عند،
فوق: مفعول فیه و منصوب

-۳۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. چون معنای ظرف بودن را دربردارند مفعول فیه میباشند که عند و ظهر: ظرف زمان و
امام و هناك: ظرف مكان هستند.

-۳۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- الماضي (ص: الماضي، المنقوص فى حالة الجر اعرابه تقديرى) يقدر (ص: يقدر،
مضارع مرفوع) ۲- اعماق (ص: اعماق، المضاف بدون تنوين) ۳- يغوص (ص: يغوص، مضارع منصوب به «ان»)

-۳۷- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ۱- ممنوع من الصرف (ص: منصرف) ۲- مفعول مطلق و منصوب (ص: نعت و منصوب
بالتعبيه من المنعوت «جرحا») ۴- متعد(ص: لازم) فاعله ضمير «هو المستتر» (ص: فاعله «الدم» اسم ظاهر)

-۳۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (صبح، صبحگاه). اما در سه گزینه دیگر به ترتیب: حال، جار و مجرور به معنی مكان
مفوعل له برای بیان علت، به کار رفته که هیچ کدام «زمان» انجام فعل را نشان نمی‌دهند.

-۳۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. اجتهاداً (ص: اجتهاد، مضاف تنوين نمی‌گیرد)

-۴۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. صباح: مفعول فیه و ظرف زمان و منصوب - احد و الايام: مضاف اليه و مجرور،
۱- هناك: ظرف او مفعول فیه للمكان و شبه جمله‌ی خبر مقدم - تحت: مفعول فیه للمكان . ۲- لیله: مفعول به لفعل
«قضی: گذراند، متعد» ۴- یوم: فاعل لفعل اقرب: نزديک شد - الجمعه: مضاف اليه و مجرور

-۴۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.
(عند: ظرف او مفعول فیه للزمان و منصوب) ۱ - کل: مفعول به ۴ - من تحت: جار و مجرور.

-۴۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. یوم: مفعول فیه و منصوب ۱- شکرا: مفعول مطلق ۲- فی الصباح: جار و مجرور، راجلين
: حال ۴- الليل: نائب فاعل النهار: معطوف و مرفوع بالتعبيه

-۴۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (فرا بخوان برای حسنات مانند فراخواندن دوستداران) مفعول مطلق باید مصدر باشد و
حال این که مدعواً اسم مفعول و داعیاً اسم فاعل است، اما الدعوه دارای ال است که نمی‌تواند به «المحبّين» اضافه گردد.

-۴۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «عند» ظرف اول مفعول فیه للمكان
www.sahlamooz.ir

- ۴۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ۱- نکره (ص: معرف بالاضافه) للمکان (ص: للزمان) ۲- مضaf alie و مجرور (ص: نعت و منصوب بالتبعیه للمنعوت «معرفه») ۴- مقصور (ص: ممدود).

- ۴۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (هنگام یاد گرفتن پشت سر معلم می‌نشینم!)

- ۴۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. مفعول مطلق به صورت مصدر است نه اسم فاعل! معرفه به «ال» نیز نمی‌باشد.

- ۴۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. قلقاً (ص: قلقین، حال مفرد و تابع لصحاب الحال «هولاء»)

- ۴۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «یوم» مفعول‌یه للزمان است، اما در سه گزینه دیگر «فوق و نحو» مفعول‌یه للمکان هستند.

- ۵۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. سه گزینه دیگر: هنک و حول و عند، مفعول‌یه للمکان، و لاما، مفعول‌یه للزمان هستند.

- ۵۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (دائم: خبر «کان» و مرفوع). اما در سه گزینه دیگر کلمات: عشاء، حین، خلال مفعول‌یه زمانی هستند.

- ۵۲- گزینه‌ی ۱ صحیح است. (فوق - لحظة-دائماً) «یوماً» مفعول‌یه برای فعل «أتذَّكَرُ» می‌باشد.

- ۵۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «قبل» در گزینه‌ی ۴ به زمان اشاره دارد اما «تحت» (۱)، «بعد» (۲) و «قبل» (۳) ظرف مکان هستند.

- ۵۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «فتی» و «ائین» برای استفهام از زمان و مکان استفاده می‌شوند و در پاسخ آن‌ها مفعول‌یه آورده می‌شود.

- ۵۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. يَعْوُدُ الْأَطْفَالُ (کودکان بر می‌گردند) - يَقُومُونَ (می‌پردازند) - واجباتهم الدراسیة (تکالیف درسی‌شان)

- ۵۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «لساناً» معطوف بوده و مفعول نیست. «كاملًا» نیز صفت است و مفعول محسوب نمی‌شو

- ۵۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها:

۱- معرف بالاضافه (ص: نکره) ۲- مفرد مذكر (ص: جمع مکستر) ۳- من باب تفعّل (ص: من باب تفعیل) - فاعله ضمیر الایاء البارز (ص: فاعله «أحد»)

- ۵۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «حمدآ» به شرطی مفعول مطلق است که نقش دیگری در جمله نداشته باشد. در گزینه‌ی ۱ «حمدآ» اسم مؤخر «إن» و در گزینه‌ی ۳ تمیز و منصوب است. در گزینه‌ی (۴) مفعول‌له می‌باشد.

- ۵۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عُصْن (فرو رو، غوطه‌ور شو) - تَخَلَّصَ (خلاص شوی)

- ۶۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. برای رفع شک و تردید در انجام فعل یک جمله، از مفعول مطلق تأکیدی استفاده می‌شود. در گزینه‌ی ۲ مفعول مطلق تأکیدی وجود دارد. در گزینه‌ی ۴ مفعول مطلق نوعی است.

- ۶۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها:
- ۱- آتی: آورد (ص: قدأتی) - لَمْ تَطْمَئِنْ: مطمئن نشد (لا يطمئن) - مع العلم: با علم (ص: عن طریق العلم)
  - ۲- این گزینه به‌طور کلی غلط است.
  - ۳- یوئی: می‌دهد (ص: قدأتی) - آن لا يطمئن (که اطمینان نیابد)
- ۶۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲ «إِلَى المَدْرَسَةِ» و «مِنْ بَعْدِ» جار و مجرور بوده و مفعول فیه نیستند. اما «قرب» گزینه ۱، «بین» گزینه ۳ و «أَبْدَا» گزینه ۴ همگی مفعول فیه‌اند.
- ۶۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «شُكْرٌ» در سایر گزینه‌ها به ترتیب «اسم مؤخرٌ إِنّ، فاعل و اسم مؤخرٌ كَانٌ» می‌باشد.
- ۶۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. بیان فعل به‌وسیله‌ی مفعول مطلق صورت می‌گیرد. در گزینه‌ی ۲ مفعول مطلق وجود ندارد و در سایر گزینه‌ها به ترتیب «كثیرًا»، «إِكْمَالًا» و «خَلْقَةً» مفعول مطلق هستند.
- ۶۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «يُرَبِّي» باید مؤنث باشد (ص: تُرَبِّي)
- «بِتَانٍ» مثنی بوده و مثنی در هنگام نصب باید «يَن» بگیرد که «ن» آن هم به دلیل مضاف واقع شدن حذف می‌شود. (بِتَّيْهَا) و موصول بعد از آن هم باید مثنی باشد (اللَّيْتَيْنِ)
- ۶۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «عَنْدَ» در گزینه‌ی ۴ معنی «هنگام» می‌دهد و ظرف زمان است. «عَنْدِي، عَنْ الْمَكْتَبَةِ وَ عَنْدَنَا» همگی به مکان اشاره دارند.
- ۶۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «الْيَتَامَىٰ - حَقٌّ» (۱)، «عَاقِبَةٌ وَ اخِيرٌ» (۲) و «هُوَ وَ خَادِمٌ» (۳) مفعول‌های عبارات هستند.
- ۶۸- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها مفعول فیه عبارت است از: «لحظة، أَوْلًا وَ جَانِبًا»
- ۶۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «أَيَّامٌ» ظرف یا مفعول فیه للزمان است. اما «مع» و «خَلْفُ» للمكان است و «أَيَّامٌ» در گزینه‌ی ۳ اسم «إِنّ» است.
- ۷۰- گزینه‌ی ۲ صحیح است.
- ۱- در قرآن («قرآن») فاعل است) - راهنمایی‌ها («البراهين»: برهان‌ها) - بکار رفته است («استخدم»: متعدد و مبني للمعلوم)
- ۳- بکار بردن دلائل قرآن (ساختار جمله کاملاً با اصل عربی آن تفاوت دارد) - لازم است (در عبارت عربی وجود ندارد)
- ۴- گروه‌های مختلف (جميع الفئات: همه‌ی گروه‌ها)
- ۷۱- گزینه‌ی ۱ صحیح است. «عَنْدَ» مفعول فیه للمكان و منصوب، اما در گزینه‌های دیگر: «يَوْمٌ ← مفعول به برای نکرم، أَيَّامٌ ← مفعول به برای أخاف، تحت مجرور بحرف «من» است.
- ۷۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. قائم (در اینجا یعنی: پرداختند، اقدام کردند) - ابحاث (پژوهش‌ها، تحقیقات)

۷۳- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۱) «العلماء الفیزیائی» ← موصوف و صفت از نظر تعداد با هم مطابقت ندارند (العلماء الفیزیائیون) - «استنتاج» باید جمع باشد (قد استنتاجوا) - آن قریناً لکل جسم ← باید خبر بر مبتداً مقدم شود (لکل جسم قریناً) - گزینه‌ی (۳) کان قد استنتاجوا (نتیجه گرفته بودند) گزینه‌ی (۴) کان یستنتاجوا («ن» فعل بی‌دلیل افتاده است و ماضی استمراری می‌باشد)

۷۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

۷۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «الشکر» مبتدأ موخر. اما در گزینه‌های دیگر: سبحان، كثيراً، همگی مفعول مطلق هستند.

۷۶- گزینه‌ی ۱ صحیح است. قرب، مفعول فیه للمكان و منصوب. اما در گزینه‌های دیگر: (یوم: فاعل، الیوم: مضافق‌الیه، غد: مجرور بحرف الجر، الأحيان: مضافق‌الیه).

۷۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۱- مجرد ثلاثی «ص: مزید ثلاثی من باب افعال» - مبني للمجهول «ص: مبني للمعلوم»

۳- معرفه الاضافه «ص: نكره» - مفعول مطلق تأکیدی «ص: مفعول مطلق نوعی»

۴- فاعله «الإنسان» «ص: فاعله ضمير «هو» المستتر»

۷۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. حاسب (فعل امر باب مفاعة) - نَفْسَ (مفعول و منصوب) - قَبْلَ (ظرف و منصوب) - آن (حرف ناصب فعل مضارع) - ثُحَاسِبَ (مضارع منصوب و مجهول) - يوْمٌ (ظرف و منصوب) - القيامة (مضافق‌الیه و مجرور)

۷۹- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. « حينَ » ظرف زمان است. در سایر گزینه‌ها: (۱) «الليل» مفعول به است و «النهار» معطوف آن. (۴) یوم به ترتیب، اسم و خبر إِنْ می‌باشد.

۸۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی لغت به لغت درستی گزینه‌ی ۱ را معلوم می‌کند: إنَّ الْعَلَمَاءَ الْفِيَزِيَائِيِّينَ (همانا دانشمندان فیزیک‌دان) يُرِيدُونَ (می‌خواهند) أَنْ يَكْتَشِفُوا (که کشف کنند) موضوعات مختلفة (موضوعات مختلفی را) تَحْتَاجُ إِلَيْهَا (که نیاز دارد به آن) حَيَاةُ الْإِنْسَانِ (زندگی انسان) اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

(۲) فیزیک (الفیزیائین: فیزیک‌دانان) - احتیاج زندگی بشر را ... (ترجمه دقیق عبارت عربی نیست). (۳) موضوعات مختلف (موضوعات مختلفه: نکره)- مورد نیاز ... بوده است (تحتاج اليها: به آنها نیاز دارد).

۸۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی لغت به لغت درستی گزینه‌ی ۴ را بیان می‌کند: يَسْتَطِعُ (می‌تواند) إِلَانْسَانُ (انسان) أَنْ يَكْتَشِفَ (که کشف کند) مَجْهُولَاتِ (ناشناخته‌هایی را) به واسطه المعدات الحديثة (به واسطه تجهیزات جدید) و يَزِيدُ مِنْ عِلْمِهِ (بیفزاید بر علم خود) اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:

(۱) قد (زاد است) - المجهول: ناشناخته (ناشناخته‌هایی: جمع و نکره) - المعدة (تجهیزات: المعدات: جمع). (۲) استطاع (ماضی، می‌تواند: مضارع، یستطیع) - المعدة (تجهیزات گزینه‌ی ۱) - علوم (جمع). (۳) استطاع (توضیحات گزینه‌ی ۲) - اكتشاف (ماضی) - يَزِدَاد (زياد می‌شود).

-۸۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. آیام: فاعل (ایام امتحان فرا رسید) اما در گزینه‌های دیگر « دائماً، متى، اذا» مفعول‌فیه می‌باشدند.

-۸۳- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. مصدر منصوب و چون به صورت مضارف می‌باشد، بدون تنوین است که در گزینه‌ی ۱ این امر رعایت نشده، اما در گزینه‌های ۳ و ۴ هر دو اسم مشتق می‌باشند، پس نمی‌توانند مفعول مطلق واقع شوند.

-۸۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. الیوم: عطف بیان و منصوب بالتبغیة «هذا» که مفعول به است. اما در سه گزینه‌ی دیگر «ليلًا، لحظة، يوم» مفعول‌فیه هستند.

-۸۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها عبارتند از:
۱- با تجهیزات ((وجود)) در ترجمه فارسی لحاظ نشده) بیشتر غواصان ((اکثر) قید (مفعول مطلق) برای فعل «یغوصوا» است نه مضارف برای غواصان) -۳- امروزه (در جمله عربی وجود ندارد). - بسیار (اکثر: بیشتر، اسم تفضیل) - دریا (البحار، جمع لا مفرد) -۴- شناگران (الغواصین: غواصان) - دریا (توضیحات گزینه‌ی ۳) ترجمه‌ی لغت به لغت درستی گزینه‌ی ۲ را بیان می‌کند: (إنَّ الْغَوَاصِينَ (غواصان) يقدرون (می‌توانند) أنْ يغوصوا (که فروروند) في البحار (در دریاها) أكثر (بیشتر) به سبب وجود المعدات الحديثة (به دلیل وجود تجهیزات جدید)

-۸۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در این عبارت «أين» ظرف و محلًّا منصوب است. اما در سایر گزینه‌ها:
۱) فی الصباح: جار و مجرور ۲) آیام: اسم لیت و منصوب ۳) لحظه: نائب فاعل

-۸۷- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. تستریح (استراحت می‌کنی - فعل مضارع مخاطب) - و (در حالی که - حالیه است) - تقوم (می‌پردازی، انجام می‌دهی) - أعمالک الكثيرة (کارهای بسیار) - مع (با، همراه) - واجباتک الدراسية (نکالیف درسی ات)

-۸۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (بعد از این که استاد وارد شد، داخل کلاس شدم). بعد: مفعول فیه للزمان. ۱) (آن خانه‌ای که بعد از این خیابان است آن خانه ماست!) بعد: مفعول فیه للمكان. ۲) (کسی که در پشت تو در هنگام صبح نشسته بود برادر من است!) خلف: مفعول فیه للمكان. ۴) (از همساگردیهایم خواستم که در پشت در کلاس منتظر بمانند.) خلف: مفعول فیه للمكان.

-۸۹- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. حافظین: حال مفرد و منصوب بالیاء ۲- «نا» مفعول اول و «نعم» مفعول ثانٍ ۳- «الكعبة» مفعول اول و «البيت» مفعول ثانٍ ۴- «الملك» مفعول اول و «من» مفعول ثانٍ.

-۹۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ۱) ابتساماً (ص: ابتسام، زیرا «الآم» مضارع الیه است). - ۲) ابتسنم (ص: ابتسنم، زیرا «المعلمۃ» فاعل و مونث است). - تبسمماً (ص: ابتسام، مصدر از باب افعال است). - ۴) ابتسنم (توضیحات گزینه‌ی ۲) ابتسامة (ص: ابتسام، مثل گزینه‌ی ۲)

-۹۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. کلمه‌ای که مفعول‌فیه واقع می‌شود باید نقش دیگری بگیرد (شهرآ: تمیز - آسبوع: مضارع الیه - آیام: مضارع الیه). در گزینه‌های دیگر به ترتیب «عند - یوم - لیالی - صباح» مفعول هستند.

-۹۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «الیوم» مضاف‌إله است. اما در گزینه‌های دیگر «بعد، عند، متى» همگی به ترتیب مفعول‌فیه للزمان، للمكان، للزمان هستند.

-۹۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. رحمةً (مفعول به لفعل «وھب: بخشید»). ۱- نا: مفعول به اول و ما: مفعول به ثانٍ برای فعل «آت: بدھ» - «نا» مفعول به لفعل «وعد». ۲- نا و صراطاً: دو مفعول برای فعل «ھدى: هدایت کرد». ۴- من: مفعول به برای فعل «احترموا» - ه و العلم: دو مفعول برای «علم: یاد داد».

-۹۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- تبسمًا، باب تفعل است در حالی که «ابتسم» از باب افعال است و نیز مضاف است و تنوین نمی‌گیرد. ۲- ابتسمت (ص: ابتسم، زیرا فاعل: المعلم، مذکر است). ۳- ابتسامةً (ص: ابتسامة، مضاف است و تنوین نمی‌گیرد).

-۹۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱) برگشتید (تعودون: بازمی‌گردید، مضارع است!)- وظایف درسی را به انجام برسانید (قوموا باداء واجباتکم المدرسية: به انجام تکالیف مدرسه‌تان اقدام کنید). ۲) به مدرسه (من المدرسة: از مدرسه)- بازگشتید (توضیحات گزینه‌ی ۱) - وظایف درسی تان (واجباتکم المدرسة: تکالیف مدرسه‌تان)، ۳) تکالیف مدرسه را (توضیحات گزینه‌ی ۲) - انجام می‌دهید (قوموا به: اقدام کنید: فعل أمر است!).

-۹۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ۲) یجازی (ص: یجازی، فعل مضارع مرفوع تقدیرا) - نعمل (ص: نعمل، مضارع مجزوم، جواب شرط) ۳) نعمل (توضیحات گزینه‌ی ۲) - صالحۃ (ص: صالحۃ: علتی برای حذف تنوین نیست). ۴) إن (ص: إن، حرف شرط) - نعلم (ص: نعلم، فعل شرط مضارع مجزوم)- یجازی (توضیحات گزینه‌ی ۲)

-۹۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱) معرف بالاضافة (ص: معرفة) ۳) معتل و اجوف (ص: صحيح) ۴) جامد (ص: مشتق و صفة مشبهة)

-۹۸- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. مفعول مطلق برای بیان نوع، مصدری است منصوب که پس از فعل می‌آید اما علت خطاب بودن در این گزینه این است که «ناظر» مصدر نیست و اسم فاعل می‌باشد.

-۹۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (بخیل در دنیا با سختی زندگی می‌کند). «یعيش»: فعل لازم ۱) (ما در مقابل حمله دشمنان می‌ایستیم) «امام»: مفعول‌فیه ۲) (هرگز شجاعت جوانان را در جنگ فراموش نخواهیم کرد) «شجاعة»: مفعول به ۳) (قطعاً آرزوهایمان تحقق پیدا خواهد کرد). «تحققاً»: مفعول مطلق تاکیدی

-۱۰۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «جشن بزرگی را به مناسبت دھهی فجر مشاهده کردم»: با توجه به مفهوم عبارت، «احتفالاً» مفعول به است و عظیماً نعت است برای آن، بنابراین هیچ مفعول مطلقی در این عبارت وجود ندارد، اما در سه گزینه‌ی دیگر «کثیراً» مفعول مطلق نوعی (یا صفت برای مفعول مطلق) برای فعل «یشبھه»، «قفزة» مفعول مطلق نوعی، «حمدآ»: مفعول مطلق است به نیابت از فعل خود.

-۱۰۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱) مشتق و اسم تفضیل (ص: جامد) - ممنوع من الصرف (ص: منصرف) - ۳) للغائبين (ص: للمخاطبین) - معتل و اجوف (ص: صحيح - مادته ح س ب) - ۴) مفعول‌فیه للمكان (ص: مفعول‌فیه للزمان) منصوب تقدیراً (ص: منصوب لفظاً)

۱۰۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «هنگام طلوع آفتاب به مسجد رفتم»، «عند» زمان رفتن به مسجد را معین می‌کند، لذا مفعول‌فیه برای زمان و منصوب است که مطابق قید زمان در زبان فارسی است. ۱) «دانش‌آموزان در امتحانات امسال قبول شدند»، «هذه»: مضافق‌الیه. ۲) «یک هفته کامل را در سفر گذراندیم.»، «أسبوعاً»: مفعول‌به. ۴) «روز عید نزدیک شد و ما خوشحال بودیم»، «يوم»: فاعل.

۱۰۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «زنان مؤمن چون مشتاقان پروردگارشان را می‌خوانند»، جای خالی عبارت با توجه به گزینه‌ها نیاز به فعل و مفعول مطلق دارد و مفعول مطلق (نوعی) مصدر فعلی است که در جمله به کار رفته و پس از آن یا صفت و یا مضافق‌الیه می‌آید و چون مصدر فعل به صورت مضاف به کار رفته است و مضاف تنوین نمی‌گیرد لذا فقط گزینه‌ی ۱ صحیح می‌باشد.

۱۰۴- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ای که فعل معتل ندارد فقط همین گزینه است، اما فعل‌های معتل گزینه‌های دیگر عبارت‌اند از: أعطیت، تیّن - نصل - شاء.

۱۰۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به سؤال تنها گزینهٔ صحیح همین گزینه است و «سالمًا» خبر «أكون» و دائمًا: مفعول‌فیه است. اما در سایر گزینه‌ها مفعول مطلق عبارت است از: حمدًا - اعتذارًا - جلوس